

Hebreos

Dios quincālakmacamini'ta'n ī'Ska'ta'

¹ Lakmajtza' Dios pūlaclhūhua' cāmāca'tzīnīlh
 ixa'kchihuīna'nī'n ē cāmāchihuīnīlh ixtachihuīn.
 Xlaca'n maklhūhua' tatā'chihuīna'nli tī lakmakānī'n.
² Chuhua'j tzamā' quilhtamacuj tū ā'xmān,
 Dios quincālakmacamini'ta'n ī'Ska'ta'. Ū'tza' tī
 quincāmācā'tzīnīnī'ta'n tū Dios lacasqui'n naca'tziyāuj.
 Dios lihui'lilh ī'Ska'ta' ixtēcu' nahuan ixlipō'ktu tū a'nan.
 Ī'Ska'ta' Dios cāxui'lilh cā'quilhtamacuj ē tū a'nan nac
 a'kapūn. Cāxui'lilh chī ixtalacasqui'nīn Dios. ³ Ī'Ska'ta'
 Dios, xla' lacxtim chī Dios, lacxtim ixlīka'tla'. Xla'
 ū'tza' māpa'ksikō' tū a'nan nac cā'quilhtamacuj ē tū
 tahuī'lāna'lh tālh mā'n nac a'kapūn, ixpālacata xla' ka'lhī
 litli'hui'qui. Ū'tza' cāxapakō'lh quincuentaca'n. Xla'
 tahuī'lh na ixpekxtūcāna'j Dios nac a'kapūn.

Ī'Ska'ta' Dios ka'lhī litli'hui'qui

⁴ Ī'Ska'ta' maxqui'ca ka'tla' litli'hui'qui. Xla' ā'chulā'
 ka'lhī litli'hui'qui ē jā ángeles. Dios maxqui'lh ixlītlahuat
 tū ā'chulā' xaka'tla'. Ángeles jā chuntza' cāmaxqui'ca
 ixlītlahuatca'n. ⁵ Dios jā maktin cāhuaninī't nūn chā'tin
 tī ixángeles chī huanilh ī'Ska'ta':

Hui'x quiSka'ta'.

Chuhua'j quit minTāta'.

Nā Dios jā maktin cāhuaninī't nūn chā'tin tī ixángeles:

Quit minTāta' pō'ktu quilhtamacuj.

Hui'x quiSka'ta' pō'ktu quilhtamacuj.

⁶ A'cxni' namacamin nac cā'quilhtamacuj ī'Ska'ta' tī ixlac-
 sacnī't Dios huanli:

Ū'tza' catalaktaquilhpūtalh ixlipō'ktuca'n ixángeles Dios.

⁷ Dios līchihuīna'nli ángeles ē huanli:

Ángeles ixlacscujnī'n Dios.

Ta'a'n jā Dios cāmacā'n.

Palaj ta'a'n hua'chi ū'ni' ē hua'chi makli'pit.

⁸ Nā Dios līchihuīna'nli ī'Ska'ta', ē huanli:

Hui'x Dios ē hui'x namāpa'ksīni'na' pō'ktu quilhtamacuj.

Tze chī hui'x nalīmāpa'ksīni'na'.

⁹ Hui'x lakatiya' tū xatze.

Jā laktzī'ncu'tuna' tū jā tze.

Ū'tza' līlacsacnī'ta'n minDios.

Dios cā'tapāxuhuān maxquī'n lhūhua' litli'hui'qui.

Ā'makapitzīn jā chuntza' cāmaxquī'ca.

¹⁰ Nā Dios chihuīna'mpāl'h:

Hui'x, Māpa'ksīni', tla'hua'nī'ta' ixlīpō'ktu
cā'quilhtamacuj xapūla.

Hui'x tla'hua'nī'ta' ixlīpō'ktu tū a'nan nac a'kapūn.

¹¹ Pō'ktu huā'mā' natalaksputa.

Hui'x jā chuntza'.

Hui'x natahui'la'ya' tihua'na'.

Pō'ktu huā'mā' natala hua'chi xamasni' lu'xu'.

¹² Jātza' caticāmaclacasqui'nca, ixpālacata hui'x pō'ktu
xasāsti' nacātlahua'ya'.

Chuntza' chī chā'tin a'cxni' tamakxtu xamasni' ixlu'xu' ē
lhakā' xasāsti'.

Hui'x, jā maktin catitalakpali' ē natahui'la'ya' tihua'na'.

¹³ Dios jā maktin cāhuanini't nūn chā'tin tī ixángeles
chuntza' chī huanilh ī'Ska'ta':

Catahui'la' nā quimpekxtūcāna'j hasta quit na'iccātlaja
mintā'lāquiclhaktzī'nī'n.

¹⁴ Ángeles xalakahuan masqui jāla laktzī'ncan. Xlaca'n
tasucuja chuntza' chī Dios cāmāpa'ksī. Dios cālakmacamin
natamaktāya tī nacāmakapūtāxtūcan.

2

Ixlacasqui'nca nakexmatni'yāuj tū Dios huan

¹ Jesús xla' ka'tla'. Ū'tza' tzej nalilacapāstacāuj xatze tachihuīn tū quincātamāca'tzīnīnī'ta'n. Chuntza' jā catitaxtutāyauj na ixtej Dios. ² Tū Dios cāmāhuanīlh ángeles, ū'tza' ixlicāna'. Ixlīpō'ktuca'n tī jā takexmatni'lh, xlaca'n cāmakapātīnīnca. ³ Nā chuntza' quina'n naquincātamakapātīnīnān palh namakxtekāuj Dios tī quincāmāpūtaxtūyān. QuiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo, ū'tza' tī xapūla chihuīna'nli chī nalī'a'kapūtaxtucan. Tī takexmatli xlaca'n quincātamāca'tzīnīn ē quincātahuanin ū'tza' tū ixlicāna'. ⁴ Nā chuntza' Dios māsu'yukō'lh ixlicāna' tū cāhuanica, ixpālacata cāmaxquī'lh limāpa'ksīn natatlahua kempālhūhua' xalaka'tla' lī'a'cnīn. Nā cāmaxquī'ca ixlītlī'hui'qui Espīritu Santo chā'tunu' chuntza' chī Dios ixtalacasquī'nīn.

Jesucristo makapūtaxtūnu'n

⁵ Dios jā cāmacamaxquī'nī't ángeles cā'quillhtamacuj tū līchihuīna'nāuj, ē tū xasāsti' nahuan. ⁶ Jā ángeles caticāmacamaxquī'lh cā'quillhtamacuj. Nacāmacamaxquī'can tachi'xcuhūi't. Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios jā huancan: Hui'x Dios cāpāstaca' tachi'xcuhūi't masqui jā tū ixtapalhca'n. Cātlahuanī'ya' xlaca'n tū tze.

⁷ Hui'x cālīmāka'tli' tachi'xcuhūi't masqui jā hua'chi ángeles.

Cātla'hua' cacālakachi'xcuhūi'ca.

Cāmacamaxquī'lh natamāpa'ksī tū hui'x tlahuanī't.

⁸ Tachi'xcuhūi't cāmacamaxquī'lh natamāpa'ksīkō'.

A'cxni' huancan natamāpa'ksīkō', chuntza' huanicu'tun tachi'xcuhūi't natamāpa'ksīkō' ixlīpō'ktu, masqui jāna'j tī laktzī'n chī tamāpa'ksīni'n. ⁹ Jesús ū'tza' tī māpa'ksīni'n.

Ca'tziyāuj chī pātīni'llh Jesús. Timacsti'na'juanli chī ángeles, masqui jā makās. Chuntza' lalh ixpālacata Dios lacasqui'nli xla' nanī ixpālacataca'n ixlīpō'ktuca'n tachi'xcuhūi't. Dios lakalhu'manīni'n ē ū'tza' Jesús līnīlh, ē ū'tza' lilakachi'xcuhūi'can.

¹⁰ Dios tlahuakō'nī't. Xla' cāmālacatzucukō'lh ixlīpō'ktu tū a'nan, chuntza' chī ixtalacasqui'nīn. Chuntza' minī'ni' Dios macamilh ī'Ska'ta' nac cā'quilhtamacuj napātīni'n, ixpālacata Dios ixlacasqui'n lhūhua' ixlacstīn natalīpūtaxtu ē nata'a'n nac a'kapūn. Jesucristo pātīni'llh quimpālacataca'n, ē chuntza' tzē naquincāmāpūtaxtūyān.

¹¹ Tī Jesús cāxapani'nī't ixcuentaca'n, pō'ktu ixlacstīn Dios. Ixlacstīn Dios chu chā'tin tī iXTāta'ca'n chī Jesucristo. E ū'tza' Jesucristo jā līmāxana'n a'cxni' huan: “Xlaca'n quintā'timīn.”

¹² Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios chī Jesús huanīlh Dios: Quit na'iclitā'chihuīna'nān quintā'timīn.

Na'icpixtlī'ni'yān jā takēstokcan.

¹³ Nā Jesús huanli:

Quit na'iclipāhuan Dios.

Nā chihuīna'mpālh:

Huā'tzā' iccātā'lahuī'llh ixlacstīn tī Dios quimaxqui'llh.

¹⁴ Tzamā' lacstīn taka'lhī ixquinītca'n ē ixka'lhni'ca'n. Nā chuntza' Jesús lītaxtulh kēxtim. Ixka'lhī ixquinīt ē ixka'lhni'. Lacatuncuhūi'llh chī chā'tin ska'ta', ixpālacata xla' nīcu'tunli ixpālacata chuntza' tzē nalīskāhuī' skāhuī'ni' tī ka'lhī lītlī'hui'qui namaknīni'n. ¹⁵ Chuntza' tzē cālīmakapūtaxtūlh xlaca'n tī pō'ktu quilhtamacuj ixtajicua'ni' līnīn. Xla' tzē cāmaktīlh ixtajicua'tca'n. ¹⁶ Jā ángeles tī cāmaktāya Jesús. Xla' cāmaktāya tachi'xcuhūi't tī ixtalakapasni' Abraham. ¹⁷ Ixtasqui'nī Jesús ixlītaxtulh kēxtim tī ixtachi'xcuhūi't Dios tī ixtā'timīn Jesús. Chuntza' xla' quincālakalhu'manān. Nā chuntza' tzē

nalitaxtu xapuxcu' pālej na ixlacatīn Dios. Ū'tza' talacnūni'lh hua'chi talakalhu'mān. Chuntza' tzē quincā-tamāpānūni'yān quincuentaca'n. ¹⁸ Jesús pātīni'lh, ē chuntza' xla' tzē nacāmaktāya xla'ca'n tī tapātīni'mā'nalh ē tī cāmāmakahuasīcu'tun skāhuī'ni'.

3

Jesús lakachi'xcuhuī'can

¹ Hui'xina'n, tā'timīn, Dios cālacsacnī'ta'n ē ū'tza' hui'xina'n ixlacstīn Dios līhuantit. Chuhua'j cacuentatlahua'tit Cristo Jesús. Dios macamilh Cristo Jesús ē mānūlh xapuxcu' pālej na ixlacatīn Dios. Chuntza' tzē nacāmaktāya xla'ca'n tī ta'a'ka'ī'. ² Jesús mākentaxtūkō'lh huā'mā' tū Dios ixmacamaxquī'nī't. Nā chuntza' Moisés mākentaxtūlh na ixchic Dios tū ixmacamaxquī'nī't. ³ Minī'ni' ā'chulā' calakachi'xcuhuī'ca Jesús ē jā Moisés. Ā'chulā' lakachi'xcuhuī'can tī tlahua a'ktin chic, ē jā tzamā' chic. ⁴ Chi'xcuhuī'n tzē tatlahua chic. Dios, xla' tlahuakō'nī't ixlipō'ktu tū a'nan. ⁵ Moisés mākentaxtūkō'lh tū ixmacamaxquī'canī't na ixchic Dios. Xla' ī'scuja na ixpu'nanca'n ixtachi'xcuhuī't Dios. Xla' ixcāhuani tachi'xcuhuī't tū na'a'kspula. ⁶ Cristo, xla' ī'Ska'ta' Dios. Xla' pō'ktu tze tū tlahua. Ū'tza' cāmamacamaxquī'canī't ixlipō'ktuca'n tī ixlacstīn Dios. Nā quina'n ixlacstīn Dios, palh ū'tza' nalīpāhuanāuj tihui'lāna'ujcus, ē lipāxuayāuj tū mimā'cha'.

Ixlacstīn Dios natalīpāxuhua tū Dios tlahuakō'lh

⁷ Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios chī huanli Espīritu Santo:

Chuhua'j palh hui'xina'n kexpa'tā'tit chī Dios huan, jā lacxumpin calītaxtutit.

⁸ Jā lacxumpin calītaxtutit chī tī jā takexmatni'cu'tunli Dios makāstza' nac cā'tzaya'nca ti'ya't.

⁹ Mintāta'ca'n xala' pūla quintalilaktzi'ncu'tunli palh xa'iccālīpātīlh xlaca'n.

Chī xalacxumpin ixtahuani't, ē masqui talaktzi'lh lī'a'cnīn tū xa'ictlahua quit tu'pu'xam cā'ta.

¹⁰ Ū'tza' iccālīsītzi'ni'lh a'cxni' icualh: “Xlaca'n jā maktin tzej talacapāstacna'n. Jā maktin takexmatli tū iclacasqui'n quit.”

¹¹ Ū'tza' iccālīsītzi'ni'lh ē ū'tza' iclīhuanli ixlīcāna' xlaca'n jā catitachā'lh jā quit iccāhuanilh nata'a'n nata-jaxa.

¹² Chuhua'j, tā'timīn, tzej calatā'kchokotit. Jā caxumpīni'ni'tit Dios nūn chā'tin chī hui'xina'n. Jā tze palh jā a'ka'ī'yā'tit Dios ē palh natapānūni'yā'tit Dios xalakahuan. ¹³ Xatze calāhuani'tit lacxtim chuhua'j pō'ktu quilhtamacuj tihui'lā'na'ntitcus nac cā'quilhtamacuj. Chuntza' nūn chā'tin tzē naxumpīni'n. Palh napuhuan chā'tin natlahua tū jā tze, chu ū'tza'ta'a'kskāhuī'mā'lh, ē ā'chulā' jā kexmatni'cu'tun Dios. ¹⁴ Palh quina'n jā namakxtekāuj nalīpāhuanāuj Cristo chu kēxtim chī xapūla ixlīpāhuanāuj, chuntza' nā quila'ca'n nahuan tū ixla' Cristo. ¹⁵ Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

Palh hui'xina'n kexpa'tā'tit ixtachihuīn Dios, cakexpa'tni'tit.

Jā caxumpīni'ntit chī xlaca'n xalanī'n makāstza' tī jā ixtakexmatni'cu'tun Dios nac cā'tzaya'nca ti'ya't.

¹⁶ ¿Ē ca'tziyā'tit tīchu takexmatli ixtachihuīn Dios ē jā takexmatni'lh? Xlaca'n ū'tunu'n tī cāmāxtulh Moisés nac Egipto. ¹⁷ ¿Ē ca'tziyā'tit tī ixtamakasītzi'ni't Dios? Dios ixcāsītzi'ni'nī't xlaca'n tī ixtatlahua tū jā tze tu'pu'xam cā'ta, ē ū'tza' talīnīlh xlaca'n nac cā'tzaya'nca ti'ya't.

¹⁸ ¿Ē ca'tziyā'tit tīchu cālīchihuīna'nli Dios a'cxni' huanli

jā catitachā'lh nac ti'ya't jā natajaxa? Dios cālīchi-huīna'nli xluca'n tī taxumpīni'ni'lh Dios. ¹⁹ Chuntza' tzē līca'tziyāuj jāla tachā'lh jā ixtachā'ncu'tumā'nalh, ixpālacata jā ta'a'ka'ī'lh ixlicāna' tū cāhuanilh Dios.

4

¹ Quina'n, Dios quincāhuanini'ta'n tzē nachā'nāuj jā xla' hui'lacha' ē a'ntza' jā natā'jaxāuj Dios. Ixlacasqui'nca nalacapāstacāuj chī nalīlatā'kchokoyāuj, ixpālacata lījicua' palh jā nachā'n chā'tin chī hui'xina'n. ² Quina'n kexmatnī'ta'uj xatze tachihuīn chī lī'a'kapūtaxtucan. Nā xluca'n takexmatli huā'mā' tachihuīn. Xluca'n chu tlakaj takexmatli. Jā ta'a'ka'ī'lh palh ixlicāna' huā'mā' tachihuīn. ³ Quina'n a'ka'ī'yāuj, ē chuntza' nachā'nāuj jā hui'lacha' Dios ē natā'jaxāuj Dios. Dios cālīchihuīna'nli xluca'n tī jā ta'a'ka'ī'lh ē huanli:

Quit iccāsītzi'ni'lh xluca'n ē ū'tza' iclīhualh ixlicāna' xluca'n jā catitachā'lh nac ti'ya't jā naquintā'jaxcan quit.

Chuntza' huanli Dios masqui ū'tza' ixcāxtlahuanī'ttza' jā najaxcan a'cxni' tlahuakō'lh cā'quilhtamacuj. ⁴ Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios ixpālacata ixli'a'ktojon quilhtamacuj. Chuntza' huanli:

Dios pūjaxli ixli'a'ktojon quilhtamacuj ē jā scuji.

⁵ Nā a'ntza' tatzo'kni':

Xluca'n jā catitachā'lh jā naquintā'jaxcan quit.

⁶ Tī takexmatli xapūla xatze tachihuīn ixpālacata chī nali'a'kapūtaxtucan, xluca'n jā ta'a'ka'ī'lh. Ū'tza' jā talīchā'lh xluca'n jā natā'jaxcan Dios. Chuntza' ā'makapitzīn natachā'n ē natatā'jaxa Dios. ⁷ Xluca'n jā tachā'lh, ē chuntza' Dios līlacsacli a'ktin quilhtamacuj tū māpācuhuilh chuhua'j. Ixlilhūhua' cā'ta Dios māchihuīnilh David tī puxcu' ixuanī't. Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios chī David huanli:

Chuhua'j palh hui'xina'n kexpa'tā'tit tū Dios huan, jā lacxumpin cahuantit.

Ca'tziyāuj pō'ktu quilhtamacuj Dios cāta'sani'mā'lh ixlīpō'ktu tachi'xcuhuī't ē hasta chuhua'j. ⁸ Palh Josué ixcāmaxqui'lhtza' jā natajaxa, Dios jā ixtilīchihuīna'nli ā'a'ktin pūjaxni'. ⁹ Ū'tza' līca'tziyāuj quina'n tī ixtachi'xcuhuī't Dios nachā'nāuj jā cāxui'linī't napūjaxāuj chuntza' chī Dios jaxli ixlī'a'ktojon quilhtamacuj a'cxni' cāxui'likō'lh cā'quilhtamacuj. ¹⁰ Tī natachā'n a'ntza', xlaca'n tī tatlahuakō'nī't ixlītlahuatca'n ē a'ntza' natajaxa chuntza' chī Dios jaxli a'cxni' cāxui'likō'lh cā'quilhtamacuj. ¹¹ Quina'n calihui'līuj nachā'nāuj ē a'ntza' natā'jaxāuj Dios. Jā calauj chī xalani'n makāstza'. Xlaca'n jāla tachā'lh ixpālacata jā ta'a'ka'ī'lh palh ixlīcāna' tū huanli Dios.

¹² Ixtachihuīn Dios hua'chi xalakahuan ē ka'lhī lītlī'hui'qui ixpālacata ū'tza' scuja na quilīstacna'ca'n. Ixtachihuīn Dios hua'chi kentin espada tū kēstītu' ē tzej sta'ya'nca', ē tū tzē lakchā'nkō' quilīstacna'ca'n. Ū'tza' nalīca'tziyāuj palh jā tze quilīstacna'ca'n ē quintalacapāstacni'ca'n. ¹³ Dios pō'ktu laktzī'huī'lh. Jāla catitatzē'kni'uj Dios. Xla' lakapaskō' quilīstacna'ca'n. Quina'n nalīkelhtīni'nāuj na ixlacatīn Dios tū tlahuayāuj chī chā'tunu' quina'n.

Dios lihui'līh Jesucristo xapuxcu' pālej

¹⁴ Jesucristo, ī'Ska'ta' Dios, chā'nī'ttza' xla' jā hui'lacha' Dios. Xla' ū'tza' chā'tin xapuxcu' pālej tī chihuīna'n quimpālacataca'n. Chuntza' quina'n jā catimakxtekui a'ka'ī'ni'yāuj Jesucristo nūn macsti'na'j. ¹⁵ Jesucristo ū'tza' quimpālejca'n. Xla' quincālakalhu'manān quina'n, ixpālacata nā xla' xapūla chuntza' ixtalīlaktzī'ncu'tun a'cxni' ixlatlā'huan nac cā'quilhtamacuj, chuntza' chī quina'n quincā'a'kspulamā'n. Xla' jā tū tlahualh tū jā

tze. ¹⁶ Ū'tza' calitalacatzuna'jūuj na ixlcatīn Dios. Jā cajicua'nui. Xla' lakalhu'manīni'n. Naquincāmaktāyayān a'cxni' maclacasqui'nāuj.

5

¹ Chi'xcuhūi'n israelitas cālīhui'līcan xanapuxcu'nu' pālejni'. Chā'tunu' tascuja na ixlcatīn Dios ixpālacataca'n tachi'xcuhūi't. Chā'tin chi'xcu' tī xapuxcu' pālej, xla' mālacnūni' talakalhu'mān Dios ixpālacata nacāmāpānūni'can ixcuentaca'n tachi'xcuhūi't. ² Huā'mā' pālej chu chi'xcu', ē chuntza' makatunu' tlhua tū jā tze. Ē ū'tza' lilacatzucu cālīpātī xla'ca'n tī jāna'j tzej taca'tzī ē xla'ca'n tī tatamakahuasni't. ³ Xla' makatunu' tlhua tū jā tze, ē chuntza' ixlacasqui'nca xapūla tlhua a'ktin tamacamāstā'n nalīxapacan ixcuenta. Ā'līstān natlhua tamacamāstā'n nacāmāpānūni'can ixcuentaca'n tachi'xcuhūi't.

⁴ Nūn chā'tin tī tzē natanū ixlīmān xapuxcu' pālej. Xmān Dios ū'tza' tzē nahui'lī xapuxcu' chī ixlīpālej, chuntza' chī Dios hui'līlh Aarón. ⁵ Cristo nā jā ixlīmān tanūlh līpuxcu' pālej. Dios hui'līlh ē huanilh:

Hui'x quiSka'ta' ē chuhua'j tasu'yu quit minTāta'.

⁶ Nā tatzō'kni' na ixtachihuīn Dios chī Dios huanli:
Hui'x nalītahui'la'ya' līpālej chī tihua'na'.

Chuntza' chī mānūca Melquisedec līpālej ē nā chuntza'
hui'x namānūca'na'.

⁷ Jesucristo a'cxni' ixlatlā'huan nac cā'quilhtamacuj, xla' ixlī'orarlī ixlīpō'ktu ixlistacna' ē ī'squi'ni' Dios hasta ixcalhuan. Dios ū'tza' tī tzē nalakmātaxtū nac līnīn. Dios kexmatni'llh ixoración, ixpālacata Jesucristo xmān ixtlahuacu'tun tū ixtalacasqui'nīn Dios. ⁸ Jesucristo masqui ī'Ska'ta' Dios, xla' ixkexmatni' ē ū'tza' līpātīni'llh. Ū'tza' xla' līca'tzī chī tapātīni'n tī takexmatni' Dios. ⁹ Jesucristo

tzej kexmatni'lh Dios hasta jā nīlh chuntza' chī ixtalacasqui'nīn Dios. Ū'tza' xla' tzē nacālīmakapūtāxtū pō'ktu quilhtamacuj xla'ca'n tī takexmatni'. ¹⁰ Dios lihui'līlh xapuxcu' pālej chuntza' chī Melquisedec.

Lījicua' palh tāspi'ttāyacan na ixtej Dios

¹¹ Quit lhūhua' iccāhuanicu'tunān ixpālacata Jesucristo. Jicslīhua' ixpālacata hui'xina'n jāna'j lacaca'tzīyā'tit. ¹² Maclacasqui'nā'titcus tī nacātāmāsu'yuni'yān hui'xina'n ixtachihuīn Dios tū jā xajicslīhua'. Hui'xina'n makāstza' a'ka'ī'nī'ta'ntittza', ē chuntza' hui'xina'n tzētza' ixcāmāsu'yuni'tit ā'makapitzīn. Hui'xina'n chī chā'tin ska'ta' tī xmāncus leche hua' ē jāna'j la tahuā'yan. ¹³ Lacstīn tī xmāncus leche tahua', xla'ca'n jāna'j taca'tzī tū tze ē tū jā tze. ¹⁴ Tī xastacni'tza', xla'ca'n taca'tzīta' tū tze ē tū jā tze.

6

¹ Chuhua'j ixpālacata hui'xina'n a'ka'ī'nī'ta'ntittza', jātza' icticāhuanin tū cātāmāsu'yuni'n xapūla. Jātza' icticāhuanin chī lītucucan a'ka'ī'can Cristo ē chī līlakpalīcan quintalacapāstacni'ca'n ē chī līmakxtekcān tlahuacan tū jā tze, ē chī lī'a'ka'ī'can Dios. Chuhua'j jātza' icticāmāsu'yuni'n tū xalītucuni' tū ixla' Dios. ² Jātza' icticāhuanin chī lī'a'kpaxcan, ē chī cālīmāhua'ca'ni'can ma'can, ē chī nalīlacastālancuana'ncan, ē chī Dios nalīputzāna'n. ³ Chuhua'j, palh Dios lacasqui'n, chuntza' natlahuayāuj.

⁴ Tī tataspi'ttāyanī't na ixtej Dios, jātza' la natalītaspi'tpala xla'ca'n. Taca'tzīnī'ttza' chī nali'a'kapūtāxtucan ē chī Dios cālīsicua'lanātlahua ē ixcāmāxqui'nī't ixlītlī'huī'qui Espīritu Santo. ⁵ Xla'ca'n taca'tzī tze ixtachihuīn Dios tū ta'a'ka'ī'nī't, ē talaktzī'nī't lī'a'cnīn tū lītlahuacan ixlīmāpa'ksīn Jesucristo. Huā'mā'

limāpa'ksin nalimāpa'ksikō'can a'cxni' namin xasāsti' cā'quilhtamacuj. ⁶ Xlaca'n tataxtutāyani't na ixtej Dios, ē chuntza' jātza' la cālakpālīpalacan chī tatlahualh xapūla. Jātza' la ixpālacata hua'chi talakmaka'ni't Jesús tī nilh nac cruz. Hua'chi ā'maktin ixtaxtokohua'ca'pāl hī'Ska'ta' Dios. ⁷ Chuhua'j quit iccāhuanicu'tunān tū litalacastu'nccan. Nac cā'tacuxtu maklhūhua' la xcān. Xcān chū'hua' ti'ya't. Chuntza' lilanāna'n ē chuntza' talihuā'yan tī tasuja nac cā'tacuxtu. Chuntza' lila chī ixtalacasqui'nin Dios. ⁸ Nac ti'ya't jā staca xmān lhtucu' ē pa'lhma', tzamā' jā tū ixtapalh. Ē nalhcuyucan. Huā'mā' ti'ya't hua'chi tī tataspi'ttāyani't na ixtej Dios.

Dios namākentaxtū tū huan

⁹ Masqui chuntza' ictzo'ka quit, quit icca'tzi hui'xina'n jā taspī'ttāyani'ta'ntit na ixtej Dios. Tzej tasu'yu hui'xina'n a'ka'i'yā'tit. ¹⁰ Pō'ktu tū Dios tlahua, pō'ktu tze. Xla' jā catipātza'nkāl hī scujnī'ta'ntit ē chī pāxqui'yā'tit Dios. Chuntza' tasu'yu ixpālacata hui'xina'n cāmaktāya'ni'ta'ntit ā'makapitzin tī ta'a'ka'i' ē ticāmaktāyapā'na'ntitcus. ¹¹ Quit iclacasqui'n milipō'ktuca'n hui'xina'n casujtit chuntza' tihui'lā'na'ntitcus nac cā'quilhtamacuj. Chuntza' nalimaktini'nā'tit ixlipō'ktu tū hui'xina'n ka'lhī'pā'na'ntit. ¹² Jā iclacasqui'n laclhquititni' nalītaxtuyā'tit. Iclacasqui'n nacāmaksca'tā'tit ā'makapitzin tī ta'a'ka'i' tī tatāyani'mā'nalh. Xlaca'n tamaktini'mā'nalh tū Dios cāmālacnūni'lh.

¹³ A'cxni' Dios huanilh Abraham tū natlahuani', Dios tapācuhiilh ixa'cstu, ixpālacata jā tī ā'chā'tin ā'chulā' xaka'tla'. ¹⁴ Dios huanli:

Ixlīcāna' na'icsicua'lanātlahuayān.

Ixlīcāna' na'icmaxqui'yān lhūhua' minatā'natna'.

¹⁵ Abraham pō'ktu quilhtamacuj ka'lhītilh ē jā lakachā'ni'lh. Chuntza' maktini'lh tū Dios ixuanini't. ¹⁶ A'cxni' chā'tin chi'xcu' huan ixlicāna' tū xla' chihuīna'n, xla' māpācuhi ā'chā'tin tī ā'chulā' xaka'tla' ē tzē namakapātīnīn palh jā namākentaxtū. Chuntza' taliko'xamixa tī ixtatā'lāquilhni' xpālacata taca'tzī tzamā' chi'xcu' namākentaxtū. ¹⁷ Nā Dios tapācuhi'lh ixa'cstu. Chuntza' tlhualh xpālacata ixlacasqui'n nataca'tzī tachi'xcuhi't tzamā' ixlicāna' ē xla' namākentaxtū tū huanli. ¹⁸ Quina'n ca'tziyāuj ixlicāna' tū Dios huanli, xpālacata tapācuhi'lh ixa'cstu ē xla' jā maktin a'kskāhu'nin. Ū'tza' līpāxuayāuj xpālacata Dios quincālakapāxtokni'yān tū jā tze. Dios huanli quincāmakapūtaxtūni'ta'n. Chuhua'j ca'tziyāuj ka'lhīyāuj xasāsti' quilatamatca'n tū jā catilakspūtlī. ¹⁹ Ca'tziyāuj naka'lhīyāuj quilatamatca'n tū jā catilakspūtlī, ē chuntza' jā tamakchuyīni'ta'uj. Chuntza' ka'lhīyāuj quina'n hua'chi tū tzancstāya. Ca'tziyāuj natanūyāuj nac a'kapūn. ²⁰ A'ntza' xapūla tanūni't Jesús jā natanūyāuj. Xla' tā'chihuīna'n Dios quimpālacataca'n, xpālacata xla' lītaxtulh xapūcu' pālej pō'ktu quilhtamacuj chī Melquisedec.

7

Jesucristo lihui'licani't lipālej chuntza' chī ixui'lh Melquisedec

¹ Tzamā' Melquisedec xla' pūxcu' ixuanī't nac Salem ē nā xpālej Dios xala' nac a'kapūn. Melquisedec tā'lāpāxtokli Abraham a'cxni' xla' ixtaspi'tmā'lh nac lāmāknīn jā ixcāmāknīni't xanapūxcu'nu'. Melquisedec sicua'lanātlhualh. ² Abraham maxquī'lh tū ixlī'a'kcāuj ixlīpō'ktu tū ixlīmini't nac lāmāknīn. Ixtacuhi'ni' Melquisedec huanicu'tun “tī xapūla xatze pūxcu'.” Xla'

puxcu' ixuanī't nac Salem. Chuntza' ixtacuhuīni' huanicu'tun “puxcu' tī cāmāko'xamixī tachi'xcuhuī't.”
³ Jā tatzo'kni' ixtacuhuīni' ixtāta' nūn ixtzī' Melquisedec. Jā tatzo'kni' nūn chā'tin ixpap. Jā tatzo'kni' a'cxni' Melquisedec lacatuncuhuī'lh ē nūn a'cxni' nilh. Chuntza' chī chā'tin pālej ixuanī't chī tihua'na', chuntza' chī ī'Ska'ta' Dios.

⁴ Ca'tzīcan Melquisedec, xla' chā'tin chi'xcu' xaka'tla'. Chuntza' ca'tzīcan chī Abraham, xla' quimpapca'n quina'n israelitas ē xla' maxquī'lh Melquisedec tū ixlī'a'kcāuj ixlīpō'ktu tū tlajalh nac lāmknīn. ⁵ Ī'xū'nātā'natna' Levī tī pālejini' ixtahuani't, xla'ca'n tamaktīni'lh tū ixlī'a'kcāuj tū ixtatljajca'n ixtā'israelitasca'n. Chuntza' ixuī'lh limāpa'ksīn. Tamaktīni'lh ixtā'israelitasca'n, masqui xla'ca'n nā ī'xū'nātā'natna' Abraham ixtahuani't, ixpālacata Abraham ū'tza' ixpapca'n ixlīpō'ktuca'n israelitas. ⁶ Melquisedec, masqui jā ixtalakapasni' Levī ixuanī't, xla' maktīni'lh tū ixlī'a'kcāuj tū ixtatljaj Abraham ē ū'tza' sicua'lanātlahualh Abraham. Abraham ū'tza' tī Dios huanilh namaxquī' lhūhua' ixnatā'natna'. ⁷ Chuntza' ca'tzīcan Melquisedec ā'chulā' xaka'tla' ē jā Abraham. Ū'tza' ca'tzīcan ā'chulā' xaka'tla' tī sicua'lanātlahuana'n ē jā tī sicua'lanātlahuacan. ⁸ Ī'xū'nātā'natna' Levī tī ixtamaktīni'n tū ixlī'a'kcāuj tū ixtatljajca'n israelitas, ē xla'ca'n tanilh chuntza' chī ixlīpō'ktuca'n tachi'xcuhuī't. Melquisedec hua'chi xalakahuancus, ixpālacata jā tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios palh nilh. ⁹ Ī'xū'nātā'natna' Levī ixtamaktīni'n tū ixlī'a'kcāuj ixtatljajca'n israelitas. Tzē nahuanāuj Levī xokolh a'cxni' Abraham xokoni'lh Melquisedec. ¹⁰ Chuntza' tzē nahuanāuj ixpālacata Levī ī'xū'nātā'nat Abraham ixuanī't, ē masqui jāna'j ixlacatuncuhuī'nī't a'cxni' Melquisedec tā'lāpāxtokli

Abraham.

¹¹ Ī'xū'nātā'natna' Leví, tī pālejni' ixtahuanī't, xluca'n ixtascuja chuntza' chī limāpa'ksīn tū Dios maxquī'lh Moisés. Huā'mā' limāpa'ksīn jāla lactze cātlahua tachi'xcuhūi't chuntza' chī Dios lacasqui'n. Chuntza' ixlacasqui'nca ā'chā'tin pālej chī Melquisedec ē jā chī Aarón. ¹² A'cxni' natatanū xalacxtuncnu' pālejni', ixlacasqui'nca nalakpalīcan limāpa'ksīn. ¹³ Xasāsti' pālej, ū'tza' Māpa'ksīni' Jesucristo. Xla' jā Ī'xū'nātā'nat Leví. Xla' Ī'xū'nātā'nat Judá. Ī'xū'nātā'natna' Judá, jā ixa'nān ā'chā'tin pālej. ¹⁴ Ca'tzīkō'can quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo, xla' Ī'xū'nātā'nat Judá ixuanī't. Moisés, a'cxni' līchihuīna'nli pālejni', jā līchihuīna'nli Judá ē Ī'xū'nātā'natna'.

¹⁵ Chuhua'j tzej ca'tzīcan tanūnī't xtum pālej. Ū'tza' huā'mā' Jesucristo. Xla' chī Melquisedec. ¹⁶ Melquisedec jā tanūlh līpālej chuntza' chī ixtahui'latca'n tachi'xcuhūi't. Nā chuntza' Jesucristo. Xla' tanūlh līpālej ixpālacata xla' ka'lhī limāpa'ksīn tū jā maktin catīspu'tli, ixpālacata xla' natahui'la pō'ktu quilhtamacuj. ¹⁷ Tatzō'kni' na ixtachihuīn Dios ixpālacata Cristo:

Hui'x chā'tin pālej pō'ktu quilhtamacuj.

Hui'x chī Melquisedec.

¹⁸ Chuhua'j limāpa'ksīn tū Dios maxquī'lh Moisés jātza' tū ixtapalh, ixpālacata jāla lactze quincātlahuayān chī Dios lacasqui'n. ¹⁹ Huā'mā' limāpa'ksīn jāla quincātlahuayān lactze. Cristo xalactze quincātlahuan ē chuntza' tze nalīlaktalacatzuna'jīyāuj Dios.

²⁰ Dios huanli ixlīcāna' nalīhui'li Jesucristo līpālej. ²¹ Jā chuntza' huanli a'cxni' tatanūlh ā'makapitzīn pālejni'. Chuntza' huan ixtachihuīn Dios jā huan:

Māpa'ksīni' Dios mālactzeyīlh
ē xla' namākentaxtū tū huan:

“Hui'x chā'tin pālej pō'ktu quilhtamacuj.

Hui'x chī Melquisedec.”

²² Ixtalacāxtlahuan Jesús ū'tza' ā'chulā' xatze ē jā tū xapūla. ²³ Ā'makapitzīn pālejni' lhūhua' ixtahuanī't

ixpālacata ixtanītēlha ē ixtatanūtēlha ā'makapitzīn.

²⁴ Jesucristo xla' hui'lh pō'ktu quilhtamacuj ē jā makxteka lipālej. Jā catitanūlh ā'chā'tin ixlakxoko. ²⁵ Ū'tza'

Jesucristo tzē nacālimakapūtaxtūkō' ixlipō'ktuca'n tī tatapa'ksīni' Dios ixpālacata Jesucristo. Huā'mā' tzē

natlahua ixpālacata xla' hui'lh pō'ktu quilhtamacuj ē pō'ktu quilhtamacuj squi'ni'mā'lh Dios ixpālacataca'n tī

ta'a'ka'ī'.

²⁶ Jesucristo xla' xapuxcu' pālej chuntza' chī ixcasqui'nca. Ixlipō'ktu tū tlahua, pō'ktu tze. Jā tlahuani'

tū jā tze ā'chā'tin. Jā tū tlahuani't tū jā tze. Xla' jā chī xlaca'n tī tatlahua tū jā tze. Xla' hui'lacha' nac

a'kapūn jā lakachi'xcuhui'can. ²⁷ Xla' jā chī ā'makapitzīn xanapuxcu'nu' pālejni'. Xlaca'n lakalī lakalī talīlakatāya

pūla tū ixpālacata ixcuentaca'n ū'tunu'n ē ā'listān ixpālacata ā'makapitzīn. Jesucristo jā chuntza' tlahua.

Xla' mālacnūlh xmān a'ktin talakalhu'mān. Xmān maktin mālacnūlh a'cxni' tamacamāstā'lh ixlīmān nac cruz. Huā'mā' talakalhu'mān natāyani' ixlipō'ktu quilhtamacuj.

²⁸ Chuntza' chī limāpa'ksīn tū Dios maxqui'lh Moisés, ixcālihui'līcan chi'xcuhui'n chī xanapuxcu'nu' pālejni'.

Chi'xcuhui'n ixtahuanī't, ē chuntza' ixtatlahua tū jā tze. A'cxni' maxqui'canī'ttza' huā'mā' limāpa'ksīn, Dios huanli ixlicāna' nalīhui'li ī'Ska'ta' lipālej. Līhui'līlh lipālej ixlipō'ktu quilhtamacuj.

Chuntza' pālej lītahui'lh chī Dios ixlacasqui'n.

8

Jesús tlahualh xasāsti' talacāxtlahuan

¹ Tū iccāhuanimā'n, ū'tza' huā'mā': Jesucristo, xla' xapuxcu' pālej chuntza' chī ixlacasqui'nca. Xla' tā'chihuīna'n Dios quimpālacataca'n. Xla' hui'lacha' na ixpekxtūcāna'j Dios nac a'kapūn. ² Xla' ū'tza' xapuxcu' pālej nac templo tū hui'lacha' nac a'kapūn. Tzamā' templo tlahualh Dios ē jā tachi'xcuhū't. ³ Ixlitlahuat chā'tin xapuxcu' pālej, xla' mālacnūni' Dios talakalhu'mān. Nā ixtasqui'nī Jesucristo namālacnūni' Dios talakalhu'mān. ⁴ Palh Jesucristo latlā'huancus cahuālh nac cā'quilhtamacuj, xla' jā ixlalh lipālej, ixpālacata pālejni' huā'tzā' tamālacnūni' Dios talakalhu'mān chuntza' chī līmāpa'ksin tū Dios maxquī'lh Moisés. ⁵ Tū pālejni' huā'tzā' tatlahua, xla' chī xmān tatlahualakamakxtu tū tlahuacan nac a'kapūn. Nā chuntza' Moisés. A'cxni' xla' ixtlahuamā'lh xako'xka' templo, Dios huanilh:

Catla'hua'kō'j chuntza' chī māsu'yuni'ca' nac sipej tū huanican Sinaí.

⁶ Ā'chulā' xatze tū tlahua xapuxcu' pālej tī Jesucristo. Ā'chulā' xatze talacāxtlahuan tū Jesucristo tlahualh, ixpālacata naliko'xamixa Dios. Huā'mā' ā'chulā' xatze, ixpālacata chuntza' chī huā'mā' talacāxtlahuan, Dios nacāt-lahuani' tachi'xcuhū't tū ā'chulā' xatze tamālacnūn.

⁷ Xapūla talacāxtlahuan jā a'cchā'lh tū ixtasqui'nī. Ū'tza' litlahuaca ixli'a'ktu' talacāxtlahuan. ⁸ Dios ixca'tzi tachi'xcuhū't jā tamākentaxtūlh. Tatzō'kni' na ixtachi-huīn Dios chuntza' chī Dios huanli:

Namin a'ktin quilhtamacuj a'cxni' quit na'ictlahua a'ktin xasāsti' talacāxtlahuan.

Na'iccātā'cāxtlahua tachi'xcuhū't israelitas ē ī'xū'nātā'natna' Judá.

⁹ Jā chī talacāxtlahuan tū iccātā'tlahualh ī'xū'nāpapna'ca'n a'cxni' iccāmāxtulh nac ti'ya't jā huanican nac Egipto.

Xlaca'n jā tamākentaxtūlh talacāxtlahuan tū
iccātā'tlahualh xlaca'n.

Ū'tza' iccālīmāpānūni'lh quit.

¹⁰ A'cxni' namin tzamā' quilhtamacuj, na'iccātā'tlahua
ā'a'ktin talacāxtlahuan tachi'xcuhū't israelitas.

Tzamā' talacāxtlahuan chuntza' nala: Quit
na'iccāmāca'tzīnī quilīmāpa'ksīn.

Xlaca'n natakexmatni'cu'tun.

Quit ixDiosca'n na'icuan.

Xlaca'n quintachi'xcuhū't natahuan.

¹¹ Jā tī chā'tin catihuanilh ixtā'tin nūn ixtā'chic: “Ixla-
casqui'nca hui'x nalakapasa' Dios.”

Jā chuntza' catitalāmāsu'yuni'lh, ixpālacata
ixlīpō'ktuca'n naquintalakapasa tī xalaka'tla'
ē xalacstīn.

¹² Quit na'iccālakalhu'man xlaca'n ē na'iccāxapani' ix-
cuentaca'n.

Jātza' maktin ictilacapāstacli ixcuentaca'n.

¹³ Dios līchihuīna'nli ā'a'ktin xasāsti' talacāxtlahuan.
Chuntza' ca'tzīcan xapūla talacāxtlahuan jātza' tū ixta-
palh ē xamasni'tza' jātza' catimaclacasqui'nca.

9

*Chī makapāxuīcan Dios chuntza' chī xasāsti' talacāxt-
lahuan*

¹ Xapūla talacāxtlahuan māsu'yu'lh chī līlaktaquilh-
pūtacan Dios. A'ntza' jā ixtakēstokcan nalaktaquilh-
pūtacan Dios, xla' ū'tza' ixtatlahuatca'n tachi'xcuhū't.

² Tatlahualh a'ktin templo tū xamako'xka'. Ixka'lhī
a'ktin lu'xu' tū ixmāpitzī a'ktu' cuarto. Xapūla cuarto
ixuī'lh tū ixpūyāhuacan cera. Ixyāl'lh a'ktin mesa
jā ixuī'lh pāntzīn tū ixlīlakatāyacan Dios. Huā'mā'
cuarto ixuanican Xataxicua'lanātlahuan. ³ Na ixchakēn

lu'xu' i xuī'lh ā'a'ktin cuarto jā ixuanican Ā'chulā' Xata-sicua'lanātlahuan. ⁴ Huā'mā' cuarto ixylh a'ktin pū-macamāstā'n xa'oro jā ī'lhcuycan siyensu. Nā a'ntza' i xuī'lh a'ktin caja ixlīmaclahuacani't oro. Na i xpūlacni' tzamā' caja ixtojōmā'lh a'ktin tla'ma'nc xa'oro tū i xpū-tojōmā'lh maná. Nā nac caja ixtojōmā'lh i xpāla'c Aarón tū i xa'kpu'ni't ē nā a'ktu' chihuix jā ixtzo'kcani't a'kcāuj limāpa'ksin. ⁵ Na ixkelhni' caja ixtayāna'lh chā'tu' án-geles xa'oro. Ixpekenca'n ixtalaksta'nka'ni't na ixkelhni' caja. A'ntza' jā ixmacamāstā'can cuenta na ixlacatīn Dios. Chuhua'j jātza' la ictilichihuīna'nli ā'chulā'.

⁶ Chuntza' ixlacāxlakō'ni't ixlipō'ktu. Pālejni' lakalī lakalī ixtatanū nac xapūla cuarto ē ixtatlahua tū ixtascujūtca'n. ⁷ Xmān xapuxcu' pālej tzē ixtanū nac ā'a'ktin cuarto. Xmān maktin ixtanū a'ktin cā'ta. A'cxni' ixtanū, ixmānū ka'lhni' tū ixmālacnūni' Dios. Huā'mā' tū ixmālacnū i xpālacata chu ū'tza' ē nā tū i xpālacataca'n tachi'xcuhū't. ⁸ Chuntza' Espíritu Santo quincāmāsu'yuni'yān lihuan ixlīmān xapuxcu' pālej tzē ixtanū na i xli'a'ktu' cuarto, jāna'j ixcāmāsu'yuni' Dios chī nalītanūcan nac a'kapūn. A'ntza' nac a'kapūn jā ā'chulā' tasicua'lanātlahuan. ⁹ Huā'mā' templo xako'xka' hua'chi a'ktin tatlahualakamakxtu chuntza' chī a'nan chuhua'j. Masqui xlaca'n ixtamālacnū talakalhu'mān ē xatamāknīn animalh, xlaca'n jāla ixtaca'tzī palh ixlicāna' ixcāmāpānūni'lh ixcountaca'n. ¹⁰ Tahui'lat tū ixtamāken-taxtū, i xpālacata ū'tza' tū ixtahua' ē chu ū'tza' tū ixtalī-paxa ē chu ū'tza' tū ixtalīlakche'kē' i xpulātuca'n chuntza' chī ixtahui'latca'n. Tzamā' tahui'lat ixtamākentaxtū a'cxni' Dios jāna'j ixtlahua xasāsti' talacāxtlahuan.

¹¹ Chuhua'j tlahuacani't xasāsti' talacāxtlahuan. Cristo lītanūni't xapuxcu' pālej. Xla' tlahua ixtascujūt xapuxcu' pālej nac a'ktin templo jā ā'chulā' ka'tla'

ē ā'chulā' tze. Huā'mā' templo jā ixtatlahuatca'n chi'xcuhui'n, ixpālacata jā xala' nac cā'quilhtamacuj. ¹² Ā'makapitzin xapuxcu' pālejni' ixtatanū na ixlī'a'ktu' cuarto ē ixtamānū ixka'lhni'ca'n chivo ē huācax. Tzamā' ka'lhni' ixtamālacnūni' Dios. Ka'lhni' tū Cristo mālacnūlh, xla' ū'tza' tū ixka'lhni'. Xmān maktin mālacnūlh. Chuhua'j tanūni'ttza' nac a'kapūn jā ā'chulā' xatze. Ū'tza' tze nalixoko quincuentaca'n pō'ktu quilhtamacuj. ¹³ Pālejni' xlaca'n ixtalilacapa'lhni'ni'n ixka'lhni'ca'n chivos ē huācax ē xalhca'ca'n huācax tū ixtalhcuyu. ¹⁴ Ixka'lhni' Cristo tze natlahua tū ā'chulā' xatze ē jā ixla' animalh. Maktāyalh Espiritu Santo tī hui'lh pō'ktu quilhtamacuj. Chuntza' Cristo tamacamāstā'lh ē lītaxtulh a'ktin talakalhu'mān na ixlacatin Dios. Tzamā' talakalhu'mān ixlicāna' xatze. Ixka'lhni' Cristo māpānū quincuentaca'n, ē chuntza' lakpalilh quintalacapāstacni'ca'n. Chuhua'j jātza' tū tū quincāmāmakchuyiyān chī xapūla ixtlahuayāuj tū jā tze. Chuntza' tze tā'scujāuj Dios xalakahuan.

¹⁵ Cristo ū'tza' tī cāxtlahualh xasāsti' talacāxtlahuan. Chuntza' Dios nacāsicua'lanātlahua pō'ktu quilhtamacuj xlaca'n tī cāta'sani'nī't, chuntza' chī Dios huanli xapūla. Cristo nīni'ttza' quimpālacataca'n, ē chuntza' tze nacāxapani' ixcuentaca'n tī tatlahuanī't tū jā tze chuntza' chī huan limāpa'ksin tū xapūla talacāxtlahuan. ¹⁶ A'cxni' chā'tin chi'xcu' tzo'ka a'ktin ca'psnap ixpālacata namāstā' ixtalakalhu'mān, jāna'j tū ixtapalh a'cxni' jāna'j laksputa tzamā' chi'xcu'. ¹⁷ A'cxni' laksputa tī tlahuanī't tzamā' ca'psnap, a'cxni'cus quīlimacuan tū ixtzo'knī't. ¹⁸ Nā chuntza' Dios a'cxni' cātā'tlahualh xapūla talacāxtlahuan tachi'xcuhui't, ixtasqui'nī nanī lakatin animalh. ¹⁹ Moisés xapūla cāhuanilh tachi'xcuhui't ixlipō'ktu chuntza' chī huanli limāpa'ksin. Ā'listān mā'ca'lh ixmakchi'xit borrego tū xatzu'tzo'ko

na ixpekni' hisopo ē līlakmojōlh ixka'lhni' huācax ē chivo tū ixtā'mālacxtuccani't xcān. Līlaxmani'lh ca'psnap jā ixtatzo'kni' līmāpa'ksīn. Cālītlahualh ka'lhni' na ixa'kxākca'n tachi'xcuhū't. ²⁰ Huanli Moisés: “Huā'mā' ka'lhni' māsuyū tzucunī'ttza' talacāxtlahuan tū hui'xina'n namākentaxtūyā'tit chuntza' chī māpa'ksīni'nī't Dios.” ²¹ Nā chuntza' Moisés lītlahualh macsti'na'j ka'lhni' nac templo xako'xka' ē nā ixlīpō'ktu tū ixuī'lh a'ntza' tū ixmaclacasqui'ncan na ixlacatīn Dios. ²² Chuntza' chī huan huā'mā' līmāpa'ksīn, ka'lhni' pō'ktu līxapacan cuenta. Palh jā tamālacnūni' Dios ka'lhni', Dios jā cāmāspūtūnu'ni' ixcuentaca'n tachi'xcuhū't.

Cristo cāmāpānūni'lh ixcuentaca'n tachi'xcuhū't

²³ Chuntza' ixcālīche'kē'can ixka'lhni' huācax ixlīpō'ktu tū ixuī'lh nac templo xako'xka'. Tzamā' xmān hua'chi tlahualakamakxtucan tū hui'lacha' nac a'kapūn. A'ntza' nac a'kapūn ixlacasqui'nca namālacnūni'can Dios a'ktin talakalhu'mān tū ā'chulā' xatze. Cristo hui'lacha' nac a'kapūn. Xla' ū'tza' mālacnūni'lh Dios a'ktin talakalhu'mān. Huā'mā' talakalhu'mān ū'tza' ā'chulā' xatze. ²⁴ Cristo jā a'ntza' hui'lh nac templo tū tatlahuanī't tachi'xcuhū't. Tzamā' templo tū yālīh nac cā'quilhtamacuj xmān hua'chi tlahualakamakxtucan tū hui'lacha' nac a'kapūn. Cristo tanūnī't nac a'kapūn. A'ntza' hui'lh na ixlacatīn Dios. A'ntza' squi'ni' Dios quimpālacataca'n. ²⁵ Xapuxcu' pālej xala' nac cā'quilhtamacuj, xla' tanū xmān maktin a'ktin cā'ta nac templo jā huanican Ā'chulā' Xatasicua'lanātlahuan. A'cxni' tanū, lē'n a'ktin talakalhu'mān tū ixka'lhni' animalh. Cristo jā chuntza' tlahualh. Jā maklhūhua' talacnūlh. ²⁶ Palh xla' ixtalacnūlh maklhūhua', maklhūhua' ixnīlh a'cxni' tzuculh cā'quilhtamacuj. Xla' jā maklhūhua' nīnī't. Xmān maktin mill nac

cā'quilhtamacuj a'cxni' lakspuṭli xapūla talacāxtlahuan. Nīlh ē chuntza' cālīmāpānūni'lh ixcentaca'n tachi'xcuḥi't. ²⁷ Quilipō'ktuca'n nanīyāuj xmān maktin. Ā'līstān Dios naquincākelhasqui'nīyān. ²⁸ Nā chuntza' Cristo, xmān maktin tlhualh talakalhu'mān ē chuntza' līxokolh ixcentaca'n tachi'xcuḥi't. Jātza' ā'maktin catimilh pātini'n. A'cxni' namin ixlīmaktu', nacāmakaṭtaxtūkō' tī taka'lhīmā'nalḥ.

10

¹ Dios maxqui'lh Moisés līmāpa'ksīn. Huā'mā' līmāpa'ksīn jāla quincātlahuani'yān tū Cristo quincātlahuani'yān. Tzamā' līmāpa'ksīn hua'chi tlhualakamakxtucanī't tū ā'chulā' xatze. Chuntza' chī huan huā'mā' līmāpa'ksīn, cā'ta cā'ta chu ū'tza'tza' tū tamālacnūni' Dios talakalhu'mān. Tzamā' talakalhu'mān tū mālacnūcan chuntza' chī huan tzamā' līmāpa'ksīn jāla cātluhua lactze xla'ca'n tī chuntza' talīlaktaquilhpūta Dios. ² Palh tzamā' līmāpa'ksīn ixcāmāpānūni'lh cahuālh ixcentaca'n, xla'ca'n jātza' ixtitamakca'tzīlh palh talaclē'ncus, ē chuntza' ixtamakxteklī tamālacnū talakalhu'mān. ³ Tzamā' līmāpa'ksīn jāla cāmāpānūni' ixcentaca'n. Tzamā' talakalhu'mān tū mālacnūni'can Dios, xla' xmān cāmāpāstaqui ixcentaca'n cā'ta cā'ta. ⁴ Tzamā' talakalhu'mān jā cāmāpānūni' ixcentaca'n, ixpālacata ixka'lhni'ca'n toros ē chivos jā tū limacuan.

⁵ Ū'tza' līhuanli Cristo a'cxni' ixmimā'lhtza' nac cā'quilhtamacuj, huanilh Dios:

Hui'x jā lacasqui'na' namālacnūni'ca'na' ixka'lhni' animalḥ ē nūn tū līlakatāyaca'na'.

Hui'x quincāxtlahuani'nī'ta' a'ktin macni', ē chuntza' tzē na'ictalacnū quina'cstu.

⁶ Jā lakatiya' chī lakahui'līca'na' animalḥ tū lhcuyucan nac pūmacamāstā'n.

Jā lakatiya' tū tamālacnū ixpālacata ixcuentaca'n.

⁷ Ū'tza' iclihuanli: “Ē icmimā'lh ictlahua tū hui'x lacasqui'na', Dios.”

⁸ Xapūla huanli Cristo chī Dios jā lakati chī mālacnūni'can xatamaknīn animalh ē tū lilakatāyacan ē xalakin animalh tū lhcuyucan nac pūmacamāstā'n, ē jā lakati tū tamālacnū ixpālacata nacāxapani'can ixcuentaca'n. Tzamā' jā lipāxuhua Dios masqui tamālacnū talakalhu'mān chuntza' chī huan limāpa'ksīn. ⁹ Ā'listān Cristo huanli: “Ū'tza' iclīminī't ictlahua tū hui'x lacasqui'na', Dios.” Dios māpānūlh talacāxtlahuan xala' makāstza' ē hui'līlh tū ā'xmān xasāsti'. ¹⁰ Jesucristo tlhualh chuntza' chī ixtalacasqui'nīn Dios. Xmān maktin mālacnūni'lh Dios ixmacni'. Chuntza' cālītlhualh lactze tachi'xcuhūi't pō'ktu quilhtamacuj.

¹¹ Ixlīpō'ktuca'n pālejni' tī israelitas tatlahua ixtascujūtca'n lakalī lakalī. Maklhūhua' tamālacnū chu ū'tza'tza' talakalhu'mān. Tzamā' talakalhu'mān jā maktin catīcāmāpānūni'lh ixcuentaca'n tachi'xcuhūi't. ¹² Cristo xmān maktin nīlh. Chuntza' limālacnūlh a'ktin talakalhu'mān tū tāyani' pō'ktu quilhtamacuj. Palaj tunca tahuī'lh na ixpekxtūcāna'j Dios, ixpālacata Cristo nā xla' māpa'ksīni'n. ¹³ A'ntza' ka'lhīmā'lh hasta a'cxni' Dios nacātla'ja ixtā'lāquiclhaktzi' ē nacāmāmākentaxtūnī tū lacasqui'n Cristo. ¹⁴ Cristo mālacnūni'nī't Dios xmān a'ktin talakalhu'mān. Ū'tza' cālītlhualh lactze pō'ktu quilhtamacuj na ixlacin Dios ixlīpō'ktuca'n tī cāxapani'nī't ixcuentaca'n. ¹⁵ Espīritu Santo nā chuntza' huan. Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios chī huanli xapūla:

¹⁶ Ā'listān na'iccātā'tlahua xlaca'n a'ktin talacāxtlahuan, huanli Dios.

Chuntza' nala: Quit na'iccāmākexmatī quilīmāpa'ksīn.

Quit na'iccālakpalīni' ixlistacna'ca'n ē ū'tza' natalīmākentaxtūcu'tun.

¹⁷ Ā'listān huanli:

Jātza' icticālacapāstacni'lh ixcountaca'n.

Jātza' icticālacapāstacni'lh tū jā tze tū tatlahualh.

¹⁸ Chuntza' Dios quincāmātza'nkēna'ni'nī'ta'n.

Jātza' ixlacasqui'nca namālacnūni'yāuj Dios

ā'a'ktin talakalhu'mān tū naquincāmāpānūni'yān

quincuentaca'n.

Ixlacasqui'nca nalaktalacatzuna'jīyāuj Dios

¹⁹ Chuhua'j, tā'timīn, Cristo nilh quimpālacataca'n, ē chuntza' chuhua'j jā tījicua'nāuj natā'chihuīna'nāuj Dios.

Xla' hui'lacha' nac a'kapūn jā sicua'lanālanī't. ²⁰ Cristo

nīnī'ttza' quimpālacataca'n, ē quincāmālaqui'ni'nī'ta'n

pō'ktu quilhtamacuj jā lactanūcan nac a'kapūn.

Chuntza' tzē nalaktalacatzuna'jīyāuj Dios.

²¹ Cristo, ū'tza' xapuxcu' pālej. Xla' squi'ni' Dios

quimpālacataca'n quina'n tī tapa'ksīni'yāuj Dios.

²² Ū'tza' nalilaktalacatzuna'jīyāuj Dios ē ū'tza'

nalīmakapāxuiyāuj ixpālacata lipāhuanāuj Dios ē

tlahuacu'tunāuj tū xla' lacasqui'n, ē ixpālacata ca'tziyāuj

quincuentaca'n quincāmātza'nkēna'ni'nī'ta'ntza'.

Hua'chi cālīmakche'kē'canī'ttza' quimacni'ca'n

xastala'nka' xcān. ²³ Jā tilakachā'ni'yāuj nūn macsti'na'j

chī ka'lhīmā'nauj. Dios pō'ktu quilhtamacuj mākentaxtū

tū huan. ²⁴ Nalālacapāstacāuj chā'tunu' quina'n.

Nalāmaktāyayāuj. Chuntza' ā'chulā' nalāpāxqui'yāuj

ē ā'chulā' natlahuayāuj tū tze. ²⁵ Makapitzīn

jātza' tatā'talacxtimī tī ta'a'ka'ī'ni' Dios. Xatze

natalacxtimīyāuj. Chuntza' nalāmāhuixcāniyāuj.

Huā'mā' ū'tza' ixlacasqui'nca ixpālacata ca'tziyā'tit

hui'xina'n talacatzuna'jīmā'ltza' quilhtamacuj a'cxni'

namimpala Cristo.

²⁶ Palh chā'tin māca'tzīnīcanī't tū ixlicāna' ē palh lak-
maka'n Jesucristo, chuntza' jā tū a'nampala tū namāpānū

ixcuenta. ²⁷ Najicua'n tū na'a'kspula a'cxni' Dios naputzāna'nī. Dios namakapātīnīn nac macscut jā nacālhcuyu ixtā'lāquiclhaktzi'. ²⁸ Chuntza' chī huan limāpa'ksīn tū Dios maxquī'lh Moisés, palh chā'tu' o kelhatu'tun testigos ixtahuan palh chā'tin chi'xcu' jā ixmākentaxtū limāpa'ksīn, ū'tza' ixtalīmaknī. Jā ixtalalahu'man. ²⁹ Chuntza' ixcāmakapātīnīncan tī jā ixtamākentaxtū limāpa'ksīn xala' makāstza'. Ā'chulā' namakapātīnīncan palh chā'tin lakmaka'ni't Cristo ē palh puhuanī't jā tū ixtapalh ixka'lhni' Jesucristo. Jesucristo, ū'tza' tī nīlh ē lixapalh ixka'lhni' quincuentaca'n chuntza' chī xasāsti' talacāxtlahuan. Catīxcuhuālh tī lakmaka'n Jesucristo namakapātīnīncan ixpālacata lakmaka'n ixEspīritu Dios tī quincālalahu'manān. ³⁰ Ca'tziyāuj Dios huanli: “Xmān quit tzē na'iccāmakapātīnīn tī tatlahua tū jā tze. Quit naquintaxokoni'. Quit Māpa'ksīni' ē quit na'iccāputzāna'nī quintachi'xcuhūi't.” ³¹ Lijicua' palh ixpātīni'uj na ixmacan Dios xalakahuan.

³² Calacapāstactit hui'xina'n chī cā'a'kspulan xapūla a'cxni' chū'cus cātamāsu'yuni'n ixtachihuīn Dios. Hui'xina'n ixpātīni'nā'tit a'cxni' ixcātaputzastālani'yān. ³³ Makatunu' ixcātalakapalayān ē ixcātatucsān nac cā'lhūhua'lacatin. Chuntza' chī tapātīni'lh ā'makapitzīn chuntza' pātīni'ntit hui'xina'n. ³⁴ Ixcālakahuma'nā'tit hui'xina'n a'cxni' ixcāmānūcan makapitzīn nac pūlāchī'n. A'cxni' lē'nca tū ixka'lhī'yā'tit, hui'xina'n jā līlipuhuantit ixpālacata ca'tziyā'tit ka'lhī'yā'tit nac a'kapūn tū ā'chulā' xatze ē tū jā maktin catisputli. ³⁵ Chuhua'j, jā catamakchuyī'tit. Calacapāstactit namaktīni'nā'tit mintatlajca'n xala' nac a'kapūn. ³⁶ Catāyani'tit. Jā timakxtekā'tit natlahua'yā'tit tū Dios lacasqui'n. Chuntza' namaktīni'nā'tit tū Dios quincāmālacnūni'nī'ta'n. ³⁷ Tatzo'kni' na ixtachihuīn

Dios chī Dios huanli:

Jātza' ā'makās sputa, namin tī ixlīminīt ē jātza' catitana-jīlh.

³⁸ Ixlīpō'ktuca'n tī Dios cāmāpānūni' ixcountaca'n ixpālacata talīpāhuan Dios, xlaca'n pō'ktu quilhtamacuj nataka'lhī xasāsti' ixlatamatca'n.

Palh tī nataxtutāya na quintej, jā tze ca'ictimakca'tzīlh.

³⁹ Quina'n jā hua'chi ā'makapitzīn tī tataxtutāya na ixtej Dios ē tatza'nkā. Quina'n līpāhuanāuj Dios ē a'kapūtaxtunī'taujtzā'.

11

Tzej talatlā'huan xlaca'n tī ta'a'ka'ī'

¹ Līpāhuanāuj Dios, ē chuntza' ca'tzīyāuj namaktīni'nāuj tū ka'lhīmā'nauj. Nā ca'tzīyāuj a'nan tū jāna'j maktin laktzī'nāuj. ² Tachi'xcuui't xalakkakās, xlaca'n ixtamakapāxui Dios, ixpālacata xlaca'n ixtalīpāhuan Dios.

³ Nā quina'n līpāhuanāuj Dios ē chuntza' ca'tzīyāuj Dios tlhualh cā'quilhtamacuj ē chi'chini' ē mālhcuyu' ē ixlīpō'ktu tū a'nan nac a'kapūn. Dios chihuīna'nli ē chuntza' tlahuakō'lh. Dios cātlhualh pō'ktu tū tasu'yu, masqui xapūla jā tū ixa'nan tū tzē ixlaktzī'ncan.

⁴ Abel ixlīpāhuan Dios, ē chuntza' xla' mālacnūni'lh Dios a'ktin talakalhu'mān tū xatze ē jā chī mālacnūlh Caín. Abel ixlīpāhuan Dios, ē chuntza' Dios laktzī'lh tze. Dios maktīni'lh talakalhu'mān tū Abel mālacnūni'lh. Chuntza' Abel, masqui nini'ttza', quincāmasu'yuni'yān chī nalīpāhuanāuj Dios.

⁵ Nā Enoc ixlīpāhuan Dios ē ū'tza' jā līnīlh. Dios lē'lh nac a'kapūn. Jāla maclaca, ixpālacata Dios ixlē'nī't. Ixtachihuīn Dios huan a'cxni' Enoc ixlatlā'huancus nac cā'quilhtamacuj, xla' ixmakapāxui Dios. ⁶ Nūn chā'tin tzē namakapāxui Dios palh jā līpāhuan Dios. Tī tamin

talaktaquilhpūta Dios, ixlacasqui'nca tzej nata'a'ka'i' Dios huī'lh ē cāmaktāya tī nataliputza ixlipō'ktu ixlis-tacna'ca'n.

⁷ Nā Noé ixlipāhuan Dios ē a'ka'i'lh ixlīcāna' chī Dios ixuaninī't namin a'ktin lakuat. Ixjicua'n, ē ū'tza' līt-lahualh a'ktin barco. Chuntza' ta'a'kapūtaxtulh xalanī'n na ixchic. Noé mākentaxtūlh tū Dios ixuaninī't, ē chuntza' ixlītasu'yu ā'makapitzīn jā lactze ixtahuanī't ixpālacata xlaca'n jā ixta'a'ka'i' tū ixuanī't Dios. Noé ixlipāhuan Dios, ē ū'tza' Dios līmāpānūni'lh ixcuenta.

⁸ Nā Abraham ixlipāhuan Dios. Kexmatni'lh a'cxni' Dios huanilh na'a'n nac a'ktin ti'ya't tū Dios namaxquī'. Abraham taxtulh na ixcā'lacchicni', masqui jā ixca'tzī jā nachā'n. ⁹ Abraham ixlipāhuan Dios, ē chuntza' xla' chā'lh jā namaxquī'can ti'ya't, chuntza' chī Dios ixuaninī't. Ixtlahuanī't ixa'cchic jā ixuī'lh hua'chi chā'tin xamini'. Nā chuntza' ixuī'lh ixka'hua'cha tī ixuanican Isaac ē nā ixtā'nat tī ixuanican Jacob. Xlaca'n nā Dios cāmaxquī'lh ti'ya't. ¹⁰ Chuntza' ixlīhui'lh Abraham ixpālacata ixka'lhīmā'lh ixchā'lh nac cā'lacchicni' tū Dios ixtlahuanī't chuntza' chī ixtalacasqui'nīn. Huā'mā cā'lacchicni' jā maktin catisputli.

¹¹ Ā'nā Sara ixlipāhuan Dios. Ū'tza' tzē līka'lhīlh chā'tin ī'ska'ta' masqui chā'lūhua'tza' ixuanī't. Masqui ixtēlakatzā'lanī'ttza' ixquilhtamacuj, Sara a'ka'i'lh Dios namākentaxtū tū ixuanī't. ¹² Chuntza' Dios maxquī'lh chā'tin ī'ska'ta' Abraham masqui kōlu'tza' ixuanī't. Ī'xū'nātā'natna' Abraham talhūhua'nli hua'chi sta'cu ē cucujnu' tū tahui'lāna'lh na ixquilhtūn mar. Talhūhua'nli ē jāla cāpūtle'kekō'can.

¹³ Abraham ē Isaac ē Jacob tanīlh. A'cxni' tanīlh, jāna'j ixtamaktīni'n tū Dios ixmālacnūni't. Xmān ixtalaktzī'n makat. Tapāxuhualh ixpālacata ixtaca'tzī Dios nacāmākentaxtūni' tū ixcāhuaninī't. Xlaca'n

tzej ixtaca'tzī ixtalatlā'huan hua'chi tejetlā'hua'ni' nac cā'quilhtamacuj. ¹⁴ Chuntza' ixtalīchihuīna'n xluca'n, ē chuntza' ixtasu'yu ixtaputzamā'nalh cā'lacchicni'. ¹⁵ Xluca'n jā ixtalacapāstacmā'nalh ixcā'lacchicni'ca'n jā ixtataxtunī'ta'ncha'. Palh chuntza' ixtapuhuanli, ixtataspi'tli tzamā' nac cā'lacchicni'. ¹⁶ Xluca'n jā ixtalacapāstaca ixcā'lacchicni'ca'n jā ixtataxtunī'ta'ncha'. Ixtalacapāstaca ā'lacatin cā'lacchicni' jā ā'chulā' xatze ē tū hui'lacha' nac a'kapūn. Ū'tza' Dios jā cālīmāxana'n a'cxni' xluca'n tahuan ū'tza' ixDiosca'n. Dios cāxui'līnī't a'ktin cā'lacchicni' nac a'kapūn jā xluca'n natatahui'la.

¹⁷ Nā Abraham ixlīpāhuan Dios. Ū'tza' ixa'mā'lh limaknī Isaac tī xmān chā'tin ixka'hua'cha ixuanī't. Ixmaxquī'cu'tun hua'chi a'ktin talakalhu'mān Dios. Chuntza' Dios ixmāpa'ksīnī't ixpālacata ixlacasqui'n Abraham namāsu'yu palh ixlicāna' ixpāxqui' Dios. ¹⁸ Abraham ixkexmatni'cu'tun Dios, masqui Dios ixuaninī't ixpālacata Isaac, Abraham nacāka'lhī lhūhua' ī'xū'nātā'natna'. ¹⁹ Abraham ixa'mā'lh maknī Isaac chuntza' chī Dios ixuaninī't, ixpālacata ixca'tzī Dios namaxquī'pala ixlatamat. Jā makās ī'sputa ixmaknīca Isaac. Dios maxquī'pālh ixlatamat.

²⁰ Ā'nā Isaac ixlīpāhuan Dios. Ū'tza' cālīhuanilh ixka'hua'chan chī Dios nacāsīcua'lanātlahua. Ixcamana' ixcāhuanican Jacob ē Esaú. ²¹ Nā Jacob ixlīpāhuan Dios. Ū'tza' cālīhuanilh ixnatā'natna', tī ixka'hua'chan José, chī Dios nacāsīcua'lanātlahua. Chuntza' cāhuanilh a'cxni' nanī'tza'. Litaquilhpūtalh ixpāla'c ē makapāxūilh Dios. ²² Nā José ixlīpāhuan Dios. Chuntza' a'cxni' jā'tza' makās ī'sputa nanī, xla' huanli israelitas natataxtu nac Egipto. Nā huanilh José nacālē'ncan ixlaclucutnu' a'cxni' natataxtu a'ntza'.

²³ Ixtāta' ē ixtzī' Moisés nā ixtalīpāhuan Dios. Puxcu'

māpa'ksīni'lh nacāmaknīkō'can ixlīpō'ktu lacstīn xmān laka'hua'chan. Moisés mātze'kca a'cxni' ixlacatun-cuhui'nī'tcus. Xlaca'n talaktzi'lh tzēhuanī't ixuanī't ē tamātze'kli a'ktu'tun mālhcuyu'. Jā tajicua'ni'lh ixlīmāpa'ksīn puxcu'. ²⁴ Nā Moisés ixlīpāhuan Dios. A'cxni' chi'xcu'tza' ixuanī't, jātza' ixtahui'lacu'tun na ixchic puxcu' xala' nac Egipto, a'ntza' jā ixmakastacnī't ixtzu'ma'jāt puxcu'. ²⁵ Moisés jātza' tahui'lacu'tunli ā'chulā' na ixchic puxcu', ixpālacata a'ntza' ixlīpāxua-can tū jā tze. Xla' puhuanli ā'chulā' tze nacātā'tahui'la ixtachi'xcuhui't Dios masqui capātini'lh. ²⁶ Moisés puhuanli ā'chulā' xatze kexmatni'can Cristo masqui ixlīlakmaka'nca. Puhuanli jā ka'lhī ixtapalh ixlīricu-jca'n xala' nac Egipto. Xla' jā lakpuhuanli tū xala' nac cā'quilhtamacuj. Xla' lakpuhuanli tū xala' nac a'kapūn. ²⁷ Moisés ixlīpāhuan Dios, ē xla' taxtulh nac Egipto. Jā ixjicua'ni' puxcu', masqui ixca'tzi palh ixstizi'lh. Pō'ktu quilhtamacuj kexmatni'lh Dios. Xla' hua'chi ixlaktzi'nī't Dios, masqui jāla laktzi'ncan.

²⁸ Moisés ixlīpāhuan Dios. Chuntza' cāhuanilh israelitas natamaknī borregos ē natalītlahua macsti'na'j ixka'lhni' na ixmākelhchaca'n. Chuntza' ángel jā cāmāknīlh ixlīmaksāsti'ca'n israelitas a'cxni' cāmāknīlh ixlīmaksāsti'ca'n xalanī'n nac Egipto. ²⁹ Israelitas ixtalīpāhuan Dios. Xlaca'n tapātacutli Mar Xatzu'tzo'ko hua'chi nac cā'ti'ya'tna' jā cā'scahuahua. Xalanī'n nac Egipto tī ixtastālani', a'cxni' titapātacutcu'tunli, xlaca'n tajicsua'kō'lh.

³⁰ Israelitas ixtalīpāhuan Dios, ē chuntza' xlaca'n a'ktojon quilhtamacuj ixtatā'tamacxti'li'tlā'huan cā'lacchicni' tū ixuanican Jericó. Chuntza' li'a'kā'lh talhta'm xachihuix tū ixlītamacsti'li'nī't cā'lacchicni'. ³¹ Cāmāknīca tī xalanī'n nac Jericó tī jā takexmatni'cu'tunli Dios. Rahab, tī pūla xamaklani'

ixuanī't, xla' jā maknīca. Rahab ixlīpāhuan Dios, ē xla' ixcāmānūnī't na ixchic israelitas tī ixta'a'nī't talaktzī'hui'līnī'n nac tzamā' ti'ya't. Ū'tza' jā talīmaknīlh Rahab.

³² Jā ixlacasqui'nca ā'chulā' na'iccālīhuanīyān ā'makapitzīn tī talīpāhuanli Dios. Jā icka'lhī quilhtamacuj na'iccāhuanīyān tū tatlāhualh Gedeón ē Barac ē Sansón ē Jefté ē David ē Samuel ē ixa'kchihuīna'nī'n Dios.

³³ Xlaca'n ixtalīpāhuan Dios. Ū'tza' talīskāhuī'lh ā'makapitzīn cā'lacchicni', ē ixtamāpa'ksī. Ixtatlahua tū tze, ē Dios cāsīcua'lanātlāhualh chuntza' chī ixcāhuanīnī't. Ā'makapitzīn ixcālaktamaknūcan leones. Dios cāmaktāyalh ē chuntza' jā cāhua'lh.

³⁴ Ā'makapitzīn ixcāmāpū'can nac macscut. Xlaca'n jā talhculh. Ā'makapitzīn ixcālīmaknīcu'tuncan espada. Xlaca'n ta'a'kapūtaxtulh. Masqui xlaca'n jā lactli'hui'quin ixtahuanī't, Dios cāmātlī'hui'clhli. Jā ixtajīcua'n. Ixtatlahua lāmaknīn ē ixtamakatzā'la ixtā'lāquīclhlaktzi'ca'n. ³⁵ Makapitzīn puscan, Dios cāmālacastālancuanīnī'lh ixcamana'ca'n, tī ixtanīnī'tcus.

Ā'makapitzīn tachi'xcuhuī't tzej cāmakapātīnīnca hasta jā tanīlh. Palh xlaca'n ixtakelhtatzē'kli tū ixta'a'ka'ī', jātza' ixticāmakapātīnīnca. Xlaca'n jā takelhtatzē'kli, ixpālacata ixtaca'tzī nataka'lhī ixlatamatca'n tū xatze a'cxni' Dios nacāmālacastālancuanī nīnī'n. ³⁶ Ā'makapitzīn cālākapalaca ē cāmaksno'kca. Ā'makapitzīn cāmānūca nac pūlāchī'n ē cātūpīxui'līca līcā'n. ³⁷ Ā'makapitzīn cācucta'lamaknīca. Ā'makapitzīn cālācxua'ta'hui'līca. Ā'makapitzīn cālīmaknīca espada. Ā'makapitzīn ixta'a'cuantlā'huan ē ixtalhakā' ixko'xka' purecu' ē chivos. Lacxcamanīnī'n ixtahuanī't. Ixcālākmaka'ncan ē ixcāmakapātīnīncan.

³⁸ Ixtatzā'latlā'huan nac cā'tzaya'nca ti'ya't ē nac

cā'kēstīnī'n. Ixtahui'lāna'lh nac lhu'cu' ē na ixtampīn chihuix. Xalanī'n nac cā'quilhtamacuj ixtapuhuan jā tū ixtapalhca'n tī ixta'a'ka'ī', ē masqui ā'chulā' ixtapalhca'n. ³⁹ Tzamā' tachi'xcuhui't ixtalīpāhuan Dios ē ixtamakapāxui Dios. Masqui ixtalīpāhuan Dios, xluca'n jā tamaktīni'nkō'lh ixlīpō'ktu tū Dios ixcāmālacnūni'nī't. ⁴⁰ Dios ixlacasqui'n a'cxtim ixquincātātā'lan, ixpālacata lactze ixtalītaxtulh chuntza' chī quina'n.

12

Calaktzī'lēuj Cristo

¹ Quina'n ca'tziyāuj chī tzamā' chi'xcuhui'n ixtalīpāhuan Dios. Masqui xluca'n tapātīni'lh, jā tataspi'tli na ixtej Dios. Quina'n cacāmaksca'tui xluca'n. Chuntza' camakxtekkō'uj tū quincāmāmakchuyīyān na ixtej Dios. Jātza' catlahuáuj tū jā tze, masqui jicslīhua' makxtekan. Jā calakachā'ni'uj natlahuayāuj ixtalacasqui'nīn Dios. ² Chuhua'j calaktzī'lēuj Jesucristo. Quina'n tī a'ka'ī'yāuj Jesucristo quincāmakapūtaxtūni'ta'ntza'. Xla' naquincāmaktāyayān na'a'ka'ī'yāuj ā'chulā' tihui'lāna'ujcus. Xla' pātīni'lh a'cxni' nīlh nac cruz. Masqui lakmaka'nca ē masqui pātīni'lh, xla' pātīkō'lh ixpālacata ixca'tzī ā'listān napāxuhua. Chuhua'j hui'lh na ixpekxtūcāna'j Dios nac a'kapūn jā tā'māpa'ksīni'n Dios.

³ Capāstactit chī pātīni'lh Jesucristo ē chī ixtatā'lāhuani chi'xcuhui'n tī ixtaquiclhaktzī'n. Chuntza' jā calakachipini'ntit masqui pātīni'mpā'na'ntit. Jā camakxtektit natlahua'yā'tit ixtalacasqui'nīn Dios. ⁴ Masqui lhūhua'tza' tū pātīni'ta'ntit, jā ixtā'chuntza' chī tapātīni'lh ā'makapitzīn tī cāmaknīca. ⁵ Palhāsā' pātza'nkāni'ta'ntit ixtachi-huīn Dios jā Dios quincāmaxquī'yān talacapāstacni' ē quincālaktzī'nān hua'chi ixlacstīn. Chuntza' huan:

Tzej calacapāstacti a'cxni' Dios cāstacyāhuayān.

Jā calakachipini' a'cxni' xla' lacaquilhniyān.

⁶ Dios cālacaquilhni' ixlipō'ktuca'n tī cāpāxquī'.

Cālacaquilhni' ixlipō'ktuca'n tī cātlahuani't ixlacstīn.

⁷ Catāyani'tit a'cxni' cālacaquilhniyān. Palh Dios

cālacaquilhniyān, chuntza' lītasu'yuyā'tit ixlacstīn

hui'xina'n. Ixlasqui'nca chā'tin xatāta' nacālacaquilhni'

ixlacstīn. ⁸ Dios cālacaquilhni' ixlipō'ktuca'n ixlacstīn.

Palh jā cahuālh ixcālacaquilhni'n chuntza' ixtasu'yulh

hui'xina'n jā ixlicāna' ixlacstīn Dios. ⁹ A'cxni'

quincāmakastacni' quintāta'ca'n, ixquincālacaquil-

hniyān ē quina'n ixcālakachi'xcuhū'yāuj. Ā'chulā'

ixlasqui'nca quina'n nakexmatni'yāuj quinTāta'ca'n

Dios tī quincāmaxquī'yān quilatamatca'n tū jā

catilakspuṭli. ¹⁰ Quintāta'ca'n tī xalanī'n nac

cā'quilhtamacuj, xlaca'n ixquincālacaquilhniyān

chuntza' chī ixtalacpuhuan. Xlaca'n ixtalacasqui'n

līlacatejtin ixlata'kchokouj nac cā'quilhtamacuj. Nā Dios

quincālacaquilhniyān, ixpālacata quincālacapāstacān.

Xla' lacasqui'n quina'n lactze nahuanāuj chī xla'.

¹¹ A'cxni' quincālacaquilhniyān, lipuhuanāuj. Masqui

quincātamālakaputzīyān, ā'līstān tze lītaxtuyāuj, ē

chuntza' līsca'tāuj.

Lījicua' palh jā nakexmatni'yāuj Dios

¹² Chuhua'j calāmāhuixcānī'tit ē jā

cataxla'juani'tāya'tit. ¹³ Tzej catlā'hua'ntit na ixtej

Dios. Chuntza' nacāmaktāya'yā'tit xlaca'n tī jāna'j tzej

ta'a'ka'ī'. Chuntza' xlaca'n jā catitatomakahuasli.

¹⁴ Lipāxuhua cacātā'tahui'la'tit ixlipō'ktuca'n

tachi'xcuhū't. Catlahua'tit xmān tū tze. Palh chā'tin

jā makxtekcu'tun tlahua tū jā tze, xla' jā catilakchā'lh

Dios. ¹⁵ Dios lakalhu'manīni'n. Catamakxtekni'tit Dios

nacāmaktāyayān milipō'ktuca'n. Jā cataxtutāya'tit na

ixtej Dios nūn chā'tin chī hui'xina'n. Palh chā'tin taxtutāya, cāmāmakchuyī ā'makapitzīn tī ta'a'ka'ī'.¹⁶ Jā caka'lhī'tit mintā'lāpāxquī'nca'n. Jā calakmaka'ntit tū ixla' Dios, chī Esaú. Xla' ixuā'yancu'tun, ē ū'tza' līstā'lh tū ixmakxtekni'canī't tū ixpālacata līmaksāsti'ixuanī't.¹⁷ Hui'xina'n ca'tziyā'tit ā'līstān xla' ixlacasqui'n ixmaxqui'palaca ē jātza' la lakmāxtulh. Xla' ixcalhuan ixpālacata lakpalīcu'tunli tū ixtlahuanī't.

¹⁸ Hui'xina'n jā ixui'lāna'ntit a'ntza' a'cxni' Dios māstā'lh līmāpa'ksīn nac sipej jā huanican Sinaí. Israelitas xalanī'n makāstza' tatalacatzuna'jīlh nac Sinaí. Talaktzī'lh lamana' ē jā cā'pucsua' ixuanī't ē jā makli'pli'.¹⁹ Takexmatli a'ktin līskoli' ē a'ktin tachihuīn. A'cxni' takexmatli ixtachihuīn Dios, xlaca'n tahuanli jātza' ā'chulā' cachihuīna'lh.²⁰ Tajicua'nli a'cxni' Dios huanli nūn chā'tin ī'xa'malh sipej. Nā huanli palh lakatin animalh natāya a'ntza' ixlacasqui'nca nalīlacata'lamaknīcan chihuix.²¹ Tī talaktzī'lh huā'mā', tajicua'nli. Nā Moisés huanli: "Icxpipimā'lh ixpālacata icjicua'n."

²² Hui'xina'n jā chuntza' ta'nī'ta'ntit nac Sinaí. Hui'xina'n pimpā'na'ntit ā'lacatin nac sipej jā huanican Sión ē nac cā'lacchicni' jā huī'lh Dios xalakahuan. Huā'mā' cā'lacchicni' hui'lacha' nac a'kapūn ē huanican Jerusalén. A'ntza' ta'a'nan lhūhua' ángeles.²³ A'ntza' nā hui'xina'n pimpā'na'ntit nac a'kapūn jā tatalacxtiminī't ē tamakapāxuīmā'nalh Dios tī xapūla ixlacstīn Dios, tī tatzo'kni' ixtacuhuīni'ca'n nac a'kapūn. A'ntza' jā huī'lh Dios. Ū'tza' tī nacāputzāna'nīkō' ixlīpō'ktuca'n tachi'xcuhuī't. Nā a'ntza' tahui'lāna'ncha' ixlīstacna'ca'n tī tanīnī'ttza' ē cātlahuacani't lactze.²⁴ Hui'xina'n a'ka'ī'nī'ta'ntit Jesucristo ū'tza' tī makapūtaxtūnu'n. Xla' tlahuanī't xasāsti' talacāxtlahuan. Ixka'lhni' Jesucristo cāliche'kē' ixlīstacna'ca'n tachi'xcuhuī't. Ē chuntza'

talakalhu'mān ixka'lhni' Jesucristo. Ū'tza' ā'chulā' xatze ē jā ixka'lhni' Abel.

²⁵ Cakexpa'ttit tū huan Dios. Cāmakapātīnīnca tī jā takexmatni'lh Moisés tī Dios māchihuīnīlh. Ā'chulā' naquincātamakapātīnīnān palh jā kexmatni'cu'tunāuj Dios chī chihuīna'nācha' nac a'kapūn. ²⁶ Lakmajtza' Dios chihuīna'nli a'cxni' ixtatakēstoknī't israelitas lacatzuna'j nac Sinaí. Ti'ya't tachiquilh. Chuhua'j Dios huan: “Quit na'icchiquipala ti'ya't ē jā xmān ti'ya't. Nā na'icchiqui a'kapūn.” ²⁷ Huā'mā' huanicu'tun natasputkō' ixlipō'ktu tū cāmālacatzucunī't. Ā'xmān natahui'la tū jāla lachiquican. ²⁸ Quina'n natā'tahui'layāuj Dios jā xla' māpa'ksīni'n jā tāyani' pō'ktu quilhtamacuj. Chuhua'j namaxquī'yāuj tapāxcatca'tzīn Dios ē nalakachi'xcuhūi'yāuj ē namakapāxuiyāuj chuntza' hua'chi chī xla' lacasquī'n. ²⁹ Ixlicāna' Dios hua'chi a'ktin ka'tla' lamana' ixpālacata xla' nacāmakapātīnīn xlaca'n tī jā takexmatni'.

13

Palh tzej natalā'kchokoyāuj, chuntza' nalīmakapāxuiyāuj Dios

¹ Calāpāxquī'tēlha'tit milipō'ktuca'n ixpālacata hui'xina'n litā'timīn. ² Cacāmānū'tit na minchicca'n tī taminācha' xala' makat. Ā'makapitzīn tī chuntza' tatlahuanī't, xlaca'n tamānūnī't ángeles na ixchicca'n, masqui xapūla jā ixtaca'tzī palh xlaca'n ángeles ixtahuanī't.

³ Jā cacāpātza'nkātī tī cāchī'canī't. Cacālakalhu'ma'ntit xlaca'n hua'chi cātātā'chī'nī'ta'ntit. Jā cacāpātza'nkātī tī tapātīni'mā'nalh. Cacālakalhu'ma'ntit xlaca'n hua'chi nā hui'xina'n cātā'pātīni'mpā'na'ntit.

⁴ Xatze tamakaxtokcan. Jā tze ka'lhīcan tā'lāpāxquī'n. Dios nacāmakapātīnīn xlaca'n tī chuntza' tala.

⁵ Jā xmān calacapāstactit chī nalika'lhī'yā'tit tumīn. Līpāxuhua catahui'la'tit palh ka'lhī'yā'tit lhūhua' tumīn o palh jā lhūhua'. Dios huanī't: "Pō'ktu quilhtamacuj na'ictā'latahui'layān. Jā maktin ictimakxtekni'." ⁶ Ū'tza' jā catilījicua'nui. Tzē nahuanāuj:

Māpa'ksīni' Dios quimaktāya.

Jā ictijicua'ni'lh tū naquintatlahuani' tachi'xcuhū't.

⁷ Cacālacapāstactit xlaca'n tī pūla cātamāsu'yuni'n ix-tachihuīn Dios. Cacāpāstactit chī ixtalīlatlā'huan xlaca'n, ē chuntza' catlā'hua'ntit.

⁸ Jesucristo chu ū'tza'tza' chī tihua'na'. Jā makstin talakpalī. ⁹ Jā catamakxtektit nacātamāsu'yuni'yān xtum tamāsu'yun tū jā a'ka'ī'nī'ta'ntit. Dios ū'tza' tī quincā-maktāyayān chī nalatā'kchokoyāuj chuntza' chī xla' la-casqui'n. Tamāsu'yun ixpālacata tū hua'can, huā'mā' jā quincāmaktāyayān. Masqui ā'makapitzīn takexmatni' tzamā' tamāsu'yun, jā cāmaktāya xlaca'n.

¹⁰ Pālejni' tī tascuja na ixtemploca'n israelitas, xlaca'n tzē natahua' macsti'na'j xaquinīt animalhna' tū mālacnūni'canī't Dios. Xtum talakalhu'mān tū mālacnūni'canī't Dios tū quincāmāpānūni'yān quincuentaca'n. Huā'mā' talakalhu'mān, ū'tza' Jesucristo.

¹¹ Xapuxcu' pālej, xla' lē'n ixka'lhni' animalh xatamaknīn hasta nac templo jā huanican Ā'chulā' Xaticua'lanātlahuan jā ixlī'a'ktu' nac cuarto. A'ntza' mālacnūni'can Dios ka'lhni' ixpālacata nacāmāpānūni' ixcuentaca'n tachi'xcuhū't. Ixmacni'ca'n animalh, tzamā' cāmāxtucan nac cā'lacchicni'. A'ntza' cālhcuycan. ¹² Nā Jesús nā māxtuca nac cā'lacchicni'. Ē a'ntza' nīlh. Chuntza' pātini'lh ixpālacata ixcālimāpānūni'cu'tun ixka'lhni' ixcuentaca'n tachi'xcuhū't. ¹³ Lakmaka'nca Jesucristo a'cxni' māxtuca nac cā'lacchicni' ē xtokohua'ca'ca nac cruz. Quina'n a'ka'ī'yāuj, ē chuntza' ixlacasqui'nca

napātini'nāuj a'cxni' quincātalakmaka'nān ixpālacata Jesucristo. ¹⁴ Huā'tzā' nac cā'quilhtamacuj jā tū cā'lacchicni' tū natahui'la pō'ktu quilhtamacuj. Quina'n ka'lhīmā'nauj ā'a'ktin cā'lacchicni' tū nalaktzī'nāujcus. ¹⁵ Jātza' mālacnūni'yāuj Dios xatamknīn animalh. Xatze camaxquī'uj tapāxcatca'tzīn Dios. Ū'tza' hua'chi talakalhu'mān. Ixlacasqui'nca namāka'tli'yāuj Dios ixpālacata Jesucristo. ¹⁶ Jā capātza'nkātīt natlahua'yā'tit tū tze ē nalāmaktāya'yā'tit. Ū'tza' huā'mā' tū lipāxuhua Dios.

¹⁷ Cacākexpa'tni'tit xanapuxcu'nu' xalanī'n nac templo. Catlahua'tit tū cātahuaniyān. Xlaca'n cāmaktaka'lhān hui'xina'n ixpālacata talacasqui'n xa'nca na'a'ka'i'yā'tit. Xlaca'n natamaxquī' cuenta Dios chī tascuja. Xlaca'n cā'tapāxuhuān natascuja palh natlahua'yā'tit tū nacātalimāpa'ksiyān. Palh jā nacākexpa'tni'yā'tit, natalilipuhuan. Ē hui'xina'n jā tū caticālīmacuani'n.

¹⁸ Calī'orarlī'tit quimpālacata. Quit icca'tzī icmākentaxtūlh tū Dios quimacamaxquī'nī't. Pō'ktu quilhtamacuj ictlahuacu'tun tū tze. ¹⁹ Iccāsqui'ni'yān calī'orarlī'tit Dios palaj naquimacā'nācha' jā hui'lāna'ntit.

Tasicua'lanālīn

²⁰ Dios ū'tza' tī quincāmakapāxuiyān. Xla' mālastālancuanīlh quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. Jesucristo nīlh ē līxapalh ixka'lhni' quincuentaca'n. Chuntza' licāxtlahualh talacāxtlahuan tū natāyani' pō'ktu quilhtamacuj. Chuhua'j xla' tihua'na' naquincāmaktaka'lhān. ²¹ Dios cacāmaxquī'n talacapāstacni' tū nacāmaktāyayān natlahua'yā'tit ixtalacasqui'nīn. Nā quina'n caquincātlahuan lactze chuntza' chī xla' lacasqui'n. Ū'tza' lītlahua ixlītli'hui'qui Jesucristo. Calakachi'xcuhuī'ca Jesucristo pō'ktu quilhtamacuj. Amén.

²² Tā'timīn, iccāsqui'ni'yān līlacatzucu nakelhtahua'ka'yā'tit tū iccātzo'knuni'mā'n nac huā'mā' ca'psnap. Jā ka'tla' tzamā' ca'psnap tū iccātzo'knuni'nī'ta'n. ²³ Iccāmāca'tzinīcu'tunān makxtekcani'ttza' Timoteo. Chuhua'j jā'tza' tachī'n. Palh xla' namin palaj, naquintā'a'n a'cxni' na'iccālaka'nāchā'n.

²⁴ Cacāsaludarlī'tit ixlīpō'ktuca'n xanapuxcu'nu' nac templo. Calāsaludarlī'tit milīpō'ktuca'n. Tā'timīn xala' nac Italia cātahuanīyān.

²⁵ Dios cacāsīcua'lanātlahuakō'n. Amén.

Xasāsti' testamento (Xatze tachihuīn ixpālacata
Jesucristo)

New Testament in Totonac, Upper Necaxa (MX:tku:Totonac, Upper
Necaxa)

copyright © 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Totonac, Upper Necaxa

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Totonaco, Patla y Chicontla [tku], Mexico

Copyright Information

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Totonac, Upper Necaxa

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 Mar 2019 from source files dated 1 Dec 2018

b40e03ec-1023-5d81-b8c2-7e6838bd9354